EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 23.5.2022.
COM(2022) 613 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Horvātijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Horvātijas 2022. gada konverģences programmu

{SWD(2022) 613 final} - {SWD(2022) 640 final}

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Horvātijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Horvātijas 2022. gada konverģences programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241[3], ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms, stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Atveseļošanas un noturības mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Tas sekmē ekonomikas atveseļošanu un ilgtspējīgu un izaugsmi veicinošu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai, līdztekus stiprinot dalībvalstu tautsaimniecību noturību un potenciālo izaugsmi. Vidējā termiņā un ilgtermiņā tas palīdz arī stiprināt publisko finanšu ilgtspēju un sekmēt izaugsmi un darbvietu radīšanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2411 11. panta 2. punktu 2022. gada [XX]. jūnijā tika atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no Atveseļošanas un noturības mehānisma.

(2) Komisija 2021. gada 24. novembrī pieņēma gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2022. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu.

---

1 OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

2 OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

Pētījumā bija pienācīgi ņemta vērā Portu 2021. gada maija sociālajā samitā atkārtoti nostiprinātā kopīgā apņemšanās turpināt īstenot Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija izsludināja 2017. gada 17. novembrī. Eiropadome 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījuma prioritātes apstiprināja 2022. gada 25. martā. Komisija 2021. gada 24. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Horvātija bija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām būs jāizstrādā padziļinātais pārskats[4]. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma priekšlikumu attiecībā uz 2022. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana un kuru Padome pieņēma 2022. gada 14. martā.

(3) Krievijas iebrukums Ukrainā globālās pandēmijas izskaņā ir būtiski mainījis ģeopolitisko un ekonomisko kontekstu. Iebrukuma ietekme uz dalībvalstu tautsaimniecībām izpaužas, piemēram, kā augstākas enerģijas un pārtikas cenas un vājākas izaugsmes izredzes. Enerģijas cenu pieaugums īpaši smagi skar visneaizsargātākās mājsaimniecības, kuras ir nonākušas enerģētiskajā nabadzībā. Turklāt Eiropas Savienībā ierodas nepieredzēti daudz cilvēku, kuri bēg no Ukrainas. Šajā sakarā 2022. gada 4. martā pirmo reizi tika piemērota Pagaidu aizsardzības direktīva[5], pārvietotajām personām no Ukrainas piešķirot likumīgas uzturēšanās tiesības Eiropas Savienībā, kā arī piekļuvi izglītībai un apmācībai, darba tirgum, veselības aprūpei, mājoklim un sociālajai palīdzībai.

(4) Ievērojot strauji mainīgo ekonomisko un ģeopolitisko situāciju, 2022. gada Eiropas pusgadā atsāksies ekonomikas un nodarbinātības politikas vispusīga koordinācija, kura līdztekus tiks pielāgota, ņemot vērā ar Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanu saistītās prasības, kā skaidrots 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, ir svarīgi īstenot pieņemtos atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem paredzēts īstenot visus 2019. un 2020. gada Eiropas pusgada ciklos sniegtos konkrētām valstīm adresētos ieteikumus vai to būtisku daļu. Papildus konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem, kas pieņemti līdz mainītā atveseļošanas un noturības plāna iesniegšanas dienai, šo plānu pārskatīšanā, atjaunināšanā vai grozīšanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu joprojām vienlīdz aktuāli ir arī 2019. un 2020. gadā konkrētām valstīm adresētie ieteikumi.

(5) Vispārējā izņēmuma klauzula darbojas kopš 2020. gada marta[6]. Komisija savā 2021. gada 3. marta paziņojumā[7] izklāstīja viedokli, ka lēmums par vispārējās izņēmuma klauzulas deaktivēšanu vai turpmāku piemērošanu būtu jāpieņem vispārēja ekonomikas stāvokļa novērtējuma ietvaros, kurā būtisks kvantitatīvais kritērijs ir ekonomiskās aktivitātes līmenis ES vai eurozonā salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni (2019. gada beigās). Paaugstināta nenoteiktība un spēcīgi lejupvērsti riski, kas skar ekonomikas perspektīvu saistībā ar karu Eiropā, nepieredzēts enerģijas cenu kāpums

---

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

5 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp.).

6 Komisijas paziņojums Padomei par Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanu (COM(2020) 123 final, Briselē, 20.3.2020.).

7 Komisijas paziņojums Padomei "Apritējis gads kopš Covid-19 uzliesmojuma: fiskālās politikas atbildes pasākumi" (COM(2021) 105 final, Briselē, 3.3.2021.).

un ieilguši piegādes ķēdes darbības traucējumi rada apstākļus, kuru dēļ ir attaisnojami Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas darbību pagarināt arī attiecībā uz 2023. gadu.

(6) Ievērojot pieeju, kas izklāstīta Padomes 2021. gada 18. jūnija atzinumā par 2021. gada konverģences programmu, fiskālo nostāju pašlaik vislabāk var izmērīt kā izmaiņas primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus), neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus, bet ietverot no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citu ES fondu neatmaksājamā atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, attiecībā pret vidēja termiņa potenciālo izaugsmi[8]. Papildus atzinumam par vispārējo fiskālo nostāju, novērtējot, vai valsts fiskālā politika ir piesardzīga un vai tās struktūra spēs nodrošināt ilgtspējīgu atveseļošanu, kas būtu saskanīga ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, uzmanība tiek pievērsta arī valsts finansētajiem[9] primārajiem kārtējiem izdevumiem (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus) un investīcijām.

(7) Komisija 2022. gada 2. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas plašas norādes par fiskālo politiku 2023. gadā un kura mērķis ir atbalstīt dalībvalstu stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanu un tādējādi stiprināt politikas koordināciju[10]. Pamatojoties uz 2022. gada ziemas prognozes makroekonomisko perspektīvu, Komisija atzīmēja, ka piemērota šķistu pāreja no kopējās atbalstošās fiskālās nostājas 2020.–2022. gadā uz kopumā neitrālu kopējo fiskālo nostāju 2023. gadā, vienlaikus saglabājot gatavību reaģēt uz mainīgo ekonomisko situāciju. Komisija paziņoja, ka fiskālie ieteikumi 2023. gadam arī turpmāk būtu jādiferencē starp dalībvalstīm un tajos būtu jāņem vērā iespējamā pārrobežu blakusietekme. Komisija aicināja dalībvalstis atspoguļot norādes savās stabilitātes un konverģences programmās. Komisija apņēmās cieši uzraudzīt ekonomikas norises un pielāgot savas politikas norādes pēc vajadzības un ne vēlāk kā savā pusgada pavasara paketē, kas sagatavota 2022. gada maija beigās.

(8) Attiecībā uz 2022. gada 2. martā sniegtajām fiskālajām norādēm fiskālajos ieteikumos 2023. gadam ir ņemta vērā ekonomikas perspektīvas pasliktināšanās, paaugstinātā nenoteiktība un papildu lejupvērstie riski, kā arī augstāka inflācija salīdzinājumā ar ziemas prognozi. Ņemot vērā šos apsvērumus, fiskālajai reakcijai ir jāpalielina publiskās investīcijas, kas sekmēs zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, un jāsaglabā visneaizsargātāko mājsaimniecību pirktspēja, lai mīkstinātu enerģijas cenu kāpuma ietekmi un palīdzētu ierobežot inflācijas otrreizējās ietekmes spiedienu, izmantojot mērķtiecīgus un pagaidu pasākumus; fiskālajai politikai arī turpmāk jābūt dinamiskai, lai pielāgotos strauji mainīgajiem apstākļiem, un dažādās valstīs tā ir jādiferencē atkarībā no to fiskālā un ekonomiskā stāvokļa, tostarp ņemot vērā krīzes ietekmi uz tām un pārvietoto personu pieplūdumu no Ukrainas.

(9) Horvātija savu nacionālo atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 14. maijā. Komisija atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 19. pantam novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu, ņemot vērā minētās regulas

---

8 Aplēses par fiskālo nostāju un tās komponentiem šajā ieteikumā ir Komisijas aplēses, kas balstītas uz pieņēmumiem, kuri ir Komisijas 2022. gada pavasara prognozes pamatā. Komisijas vidēja termiņa potenciālās izaugsmes aplēsēs nav iekļauta to reformu pozitīvā ietekme, kas paredzētas atveseļošanas un noturības plānā un var paātrināt potenciālo izaugsmi.

9 Nefinansē no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem.

10 Komisijas paziņojums Padomei "Fiskālās politikas norādes 2023. gadam" (COM(2022) 85 final, Briselē, 2.3.2022.).

V pielikumā sniegtās novērtēšanas vadlīnijas. Padome 2021. gada 20. jūlijā pieņēma lēmumu par Horvātijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu[11]. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu par to, ka Horvātija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

(10) Horvātija savu 2022. gada valsts reformu programmu iesniedza 2022. gada 28. aprīlī un 2022. gada konverģences programmu – 2022. gada 29. aprīlī, tādējādi ievērojot Regulas (EK) Nr. 1466/97 4. pantu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 27. pantā, 2022. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Horvātijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.

(11) Komisija 2022. gada ziņojumu par Horvātiju publicēja 2022. gada 23. maijā[12]. Tajā novērtēts, kā Horvātija ir īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2019., 2020. un 2021. gadā, un uz atveseļošanas un noturības rezultātu pārskata pamata bija aplūkots, kā Horvātija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz šo analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjautājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjautājumi, tai skaitā sakarā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā. Tajā bija arī novērtēts Horvātijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un ES pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(12) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu izstrādāja padziļināto pārskatu par Horvātiju un rezultātus publicēja 2022. gada 23. maijā[13]. Komisija secināja, ka Horvātijā vairs nepastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Būtisks progress jo īpaši ir panākts privātā sektora parādsaistību un neto ārējo saistību samazināšanā, savukārt valdības parāds joprojām ir augsts, bet ir atsācis lejupvērsto trajektoriju, kas nodrošināja būtiskus uzlabojumus pirms pandēmijas.

(13) 2020. gada 20. jūlijā Padome ieteica Horvātijai, ievērojot vispārējo izņēmuma klauzulu, 2020. un 2021. gadā veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai efektīvi vērstos pret pandēmiju, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atveseļošanu. Tā arī ieteica Horvātijai, kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda atmaksājamību, vienlaikus veicinot investīcijas. Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem 2021. gadā Horvātijas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 7,3 % no IKP 2020. gadā līdz 2,9 % no IKP 2021. gadā. Horvātijas fiskālās politikas reakcija atbalstīja ekonomikas atveseļošanu 2021. gadā, savukārt pagaidu ārkārtas atbalsta pasākumu apmērs samazinājās no 3,3 % no IKP 2020. gadā līdz 2,1 % 2021. gadā. Horvātijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi lielākoties bija pagaidu pasākumi vai bija atsvērti ar kompensējošiem

[11] Padomes Īstenošanas lēmums (2021. gada 6. jūlijs) par Horvātijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (ST 10149/2021).

[12] SWD(2022) 613 final.

[13] SWD(2022) 633 final.

pasākumiem. Tajā pašā laikā daži no valdības 2021. gadā pieņemtajiem diskrecionārajiem pasākumiem nebija ne pagaidu, ne arī saskaņoti ar kompensējošiem pasākumiem; šie pasākumi galvenokārt ietvēra iedzīvotāju un uzņēmumu ienākuma nodokļa samazinājumu kopumā 0,5 % apmērā no IKP. Pēc *Eurostat* validētajiem datiem, vispārējās valdības parāds 2021. gadā bija 79,8 % no IKP.

(14) 2022. gada konverģences programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs par 2022. gadu ir piesardzīgs, bet par turpmāko periodu – labvēlīgs. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2022. gadā pieaugs par 3,0 % un 2023. gadā – par 4,4 %. Salīdzinājumam — Komisijas 2022. gada pavasara prognozē paredzēts lielāks reālā IKP pieaugums par 3,4 % 2022. gadā un mazāks pieaugums par 3,0 % 2023. gadā; atšķirība galvenokārt atspoguļo Horvātijas iestāžu pieticīgāku prognozi attiecībā uz mājsaimniecību reālā patēriņa pieaugumu 2022. gadā. Valdība savā 2022. gada konverģences programmā plāno, ka nominālais deficīts nedaudz samazināsies līdz 2,8 % no IKP 2022. gadā un līdz 1,6 % 2023. gadā. Nelielais samazinājums 2022. gadā galvenokārt atspoguļo ekonomiskās aktivitātes izaugsmi un lielākās ārkārtas pasākumu daļas atcelšanu. Saskaņā ar programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2022. gadā samazināsies līdz 76,2 % un 2023. gadā kritīsies līdz 71,7 %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2022. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2022. un 2023. gadā būs attiecīgi 2,3 % un 1,8 % no IKP. Tas ir mazāks nekā 2022. gadam prognozētais deficīts, bet lielāks nekā konverģences programmā 2023. gadam prognozētais deficīts, galvenokārt tāpēc, ka Komisija 2022. gadā prognozē zemāku izdevumu līmeni attiecībā uz bruto pamatkapitāla veidošanu un citiem izdevumiem. Turklāt Komisijas prognoze paredz nedaudz mazākas izmaiņas gan ieņēmumos, gan izdevumos; tas saistīts ar inflācijas prognožu atšķirību. Komisijas 2022. gada pavasara prognozē plānota zemāka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP: 75,3 % 2022. gadā un augstāks līmenis – 73,1 % 2023. gadā.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi, potenciālās izlaides vidēja termiņa pieauguma aplēse ir 2,2 % (10 gadu vidējais rādītājs). Tomēr šajā aplēsē nav iekļauta to reformu ietekme, kas paredzētas atveseļošanas un noturības plānā un var palielināt Horvātijas potenciālo izaugsmi.

(15) Valdība 2022. gadā pakāpeniski atcēla lielāko daļu pasākumu, kas veikti, reaģējot uz Covid-19 krīzi, – tiek prognozēts, ka pagaidu ārkārtas atbalsta pasākumu apmērs samazināsies no 2,1 % no IKP 2021. gadā līdz 0,4 % 2022. gadā. Valdības budžeta deficītu 2022. gadā ietekmē pasākumi, kuri pieņemti, lai novērstu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi, un kuri Komisijas 2022. gada pavasara prognozē lēsti 0,4 % apmērā no IKP 2022. gadā un 0,2 % apmērā no IKP 2023. gadā[14]. Šie pasākumi galvenokārt ietver sociālos pārvedumus trūcīgākām mājsaimniecībām, atbalstu uzņēmumiem un netiešo nodokļu samazināšanu enerģijas patēriņam. Šiem pasākumiem lielākoties ir pagaidu raksturs. Tomēr, ja enerģijas cenas saglabāsies augstas arī 2023. gadā, dažus no šiem pasākumiem varētu turpināt. Daži no šiem pasākumiem nav mērķtiecīgi, jo īpaši vispārējie samazinājumi netiešajiem enerģijas nodokļiem. Valdības budžeta deficītu ietekmē arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas; šīs izmaksas

[14] Šie skaitļi atspoguļo kopš 2021. gada rudens veikto pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī – attiecīgā gadījumā – kapitālizdevumu pasākumus.

Komisijas 2022. gada pavasara prognozē tiek prognozētas 0,1 % apmērā no IKP 2022. gadā un 0,1 % apmērā no IKP 2023. gadā[15].

(16) Padome 2021. gada 18. jūnijā ieteica Horvātijai[16] 2022. gadā saglabāt atbalstošu fiskālo nostāju, kas ietver stimulējošo iedarbību, kuru nodrošina Atveseļošanas un noturības mehānisms, un saglabāt valsts finansētās investīcijas. Padome Horvātijai arī ieteica iegrožot valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu. Tā arī ieteica Horvātijai, kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt fiskālo ilgtspēju vidējā termiņā, un vienlaikus veicināt investīcijas, lai vairotu izaugsmes potenciālu.

(17) Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ņemot vērā Horvātijas 2022. gada konverģences programmā iekļauto informāciju, 2022. gada fiskālā nostāja, kas prognozēta -1,8 % apmērā no IKP, būs atbalstoša, kā bija ieteikusi Padome[17]. Horvātija plāno saskaņā ar Padomes ieteikumu turpināt atbalstu atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Tiek prognozēts, ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem finansēto izdevumu pozitīvā ietekme uz ekonomisko aktivitāti palielināsies par 0,5 IKP procentpunktiem salīdzinājumā ar 2021. gadu. Tiek prognozēts, ka valsts finansētajām investīcijām 2022. gadā būs ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,4 procentpunktiem no IKP[18]. Tādējādi Horvātija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā ieteikusi Padome. Vienlaikus plānots, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunos ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2022. gadā būs ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 1,0 procentpunktam no IKP. Šī ievērojamā ekspansīvā ietekme ietver papildu ietekmi (0,4 % apmērā no IKP), ko rada pasākumi ar mērķi novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi, kā arī izmaksas (0,1 % apmērā no IKP), kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas, un tiek prognozēts, ka starppatēriņa izdevumu pieaugums, kas daļēji atspoguļo inflācijas pieaugumu, arī veicinās neto kārtējo izdevumu pieaugumu. Tāpēc, pamatojoties uz pašreizējām Komisijas aplēsēm, Horvātija pietiekami neiegrožo valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu 2022. gadā.

(18) Komisijas 2022. gada pavasara prognozē fiskālā nostāja 2023. gadā tiek prognozēta -0,7 % apmērā no IKP, pieņemot, ka politika nemainīsies[19]. Tiek paredzēts, ka Horvātija 2023. gadā turpinās izmantot Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijas, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam. Tiek prognozēts,

---

15 Tiek pieņemts, ka kopējais no Ukrainas uz ES pārvietoto personu skaits līdz 2022. gada beigām pakāpeniski sasniegs 6 miljonus, un viņu ģeogrāfiskais sadalījums tiek lēsts, pamatojoties uz esošās diasporas lielumu, uzņemošās dalībvalsts iedzīvotāju skaita relatīvo apmēru un no Ukrainas pārvietoto personu faktisko sadalījumu visā ES, kāds tas bija 2022. gada martā. Budžeta izmaksas uz vienu personu aplēstas, balstoties uz Komisijas Kopīgā pētniecības centra mikrosimulācijas modeli *Euromod*, ņemot vērā gan naudas pārvedumus, uz kuriem šie cilvēki var būt tiesīgi, gan pabalstus natūrā, piemēram, izglītību un veselības aprūpi.

16 Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Horvātijas 2021. gada konverģences programmu (OV C 304, 29.7.2021., 48. lpp.).

17 Negatīvs (pozitīvs) rādītājs nozīmē, ka primāro izdevumu pieaugums (samazinājums) pārsniedz ekonomikas izaugsmi vidējā termiņā, un liecina par ekspansīvu (bremzējošu) fiskālo politiku.

18 Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs nedaudz bremzējoša ietekme, kas atbilst 0,1 procentpunktam no IKP.

19 Negatīvs rādītājs nozīmē, ka primāro izdevumu pieaugums pārsniedz ekonomikas izaugsmi vidējā termiņā, un liecina par ekspansīvu fiskālo politiku.

ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem finansēto izdevumu pozitīvā ietekme uz ekonomisko aktivitāti palielināsies par 0,5 procentpunktiem salīdzinājumā ar 2022. gadu. Tiek prognozēts, ka valsts finansētajām investīcijām 2023. gadā būs nedaudz ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,1 procentpunktam no IKP[20]. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunos ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā būs kopumā neitrāla ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst -0,2 procentpunktiem no IKP. Tas ietver ietekmi, ko rada dažu ar enerģijas cenu pieaugumu saistīto pasākumu pakāpeniska atcelšana (0,2 % apmērā no IKP). Tāpēc valsts finansēto kārtējo izdevumu pamatā neitrālā ietekme daļēji ir atkarīga no to pasākumu pakāpeniskas atcelšanas, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ietekmi, kā plānots pašlaik.

(19) 2022. gada konverģences programmā tiek prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts pakāpeniski samazināsies, sasniedzot 1,6 % no IKP 2024. gadā un 1,2 % līdz 2025. gadam. Līdz ar to tiek plānots, ka vispārējās valdības budžeta deficīts saglabāsies zem 3 % no IKP 2025. gadā. Saskaņā ar programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP līdz 2025. gadam samazināsies, proti, 2024. gadā saruks līdz 68,9 % un 2025. gadā kritīsies līdz 66,9 %. Pamatojoties uz Komisijas analīzi, parāda atmaksājamības riski vidējā termiņā šķiet vidēji.

(20) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktā un V pielikuma 2.2. kritērijā, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Tās palīdzēs atrisināt visas ekonomiskās un sociālās problēmas vai ievērojamu to ekonomisko un sociālo problēmu daļu, kuras Padome bija minējusi Horvātijai 2019. un 2020. gada Eiropas pusgadā adresētajos ieteikumos, kā arī attiecīgā gadījumā Horvātijai līdz plāna pieņemšanai adresētajos ieteikumos.

(21) Plānā jo īpaši ņemti vērā konkrētām valstīm adresētie ieteikumi ar reformām, kuru mērķis ir stiprināt budžeta sistēmu, aktīvas darba tirgus politikas pasākumus un izglītības reformu, lai uzlabotu piekļuvi izglītībai un izglītības kvalitāti, kā arī atbilstību darba tirgus vajadzībām. Problēmas, ar kurām saskaras Horvātijas veselības aprūpes sistēma, tiek risinātas ar pasākumiem, kuru mērķis ir uzlabot efektivitāti, kvalitāti, pieejamību un finansiālo ilgtspēju, ko īpaši smagi skāra Covid-19 pandēmija. Turklāt plānā ir ņemti vērā konkrētām valstīm adresētie ieteikumi minētajās jomās: ir paredzēts veicināt enerģētikas nozares dekarbonizāciju, palielināt vispārējo energoefektivitāti un koncentrēt investīcijas uz ilgtspējīgu transportu un digitālo infrastruktūru un pakalpojumiem. Turklāt plānā ir ietverti tālejoši pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot valsts pārvaldes un tiesu sistēmas efektivitāti, novērst, atklāt un izbeigt korupciju, uzlabot uzņēmējdarbības vidi un atbalstīt ieguldījumus pētniecībā un inovācijā un to politisko nozīmi.

(22) Paredzams, ka Horvātijas atveseļošanas un noturības plāna īstenošana sekmēs turpmāku progresu zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā. Klimata mērķu sasniegšanai paredzēto pasākumu izdevumi Horvātijā atbilst 40,3 % no plāna kopējā piešķīruma, savukārt digitālo mērķu sasniegšanai paredzēto pasākumu izdevumi – 20,4 % no plāna kopējā piešķīruma. Atveseļošanas un noturības plāna pilnīga īstenošana atbilstoši attiecīgajiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem palīdzēs Horvātijai ātri atgūties no

[20] Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs nedaudz bremzējoša ietekme, kas atbilst 0,1 procentpunktam no IKP.

Covid-19 krīzes radītajām sekām, vienlaikus stiprinot noturību. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citu, ārpus plāna tvēruma esošu ekonomikas un nodarbinātības politiku sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politiku programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski iesaistīt sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.

(23) Horvātija vēl nav iesniegusi partnerības nolīgumu un pārējos kohēzijas politikas plānošanas dokumentus[21]. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1060 Horvātijai ir jāņem vērā attiecīgie tai adresētie ieteikumi 2021.–2027. gada kohēzijas politikas fondu plānošanā. Tas ir priekšnoteikums no kohēzijas politikas fondiem paredzētā finansiālā atbalsta efektivitātes uzlabošanai un tā pievienotās vērtības maksimalizēšanai un vienlaikus veicina koordināciju, savstarpējo papildināmību un saskaņotību starp šiem fondiem un citiem Savienības instrumentiem un fondiem. Atveseļošanas un noturības mehānisma un kohēzijas politikas programmu sekmīga īstenošana ir atkarīga arī no to šķēršļu novēršanas, kas kavē investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās un sabalansētas teritoriālās attīstības atbalstam.

(24) Pamatojoties uz ES valstu vai to valdību vadītāju pilnvarojumu, kas formulēts Versaļas deklarācijā, ir sagatavots *REPowerEU* plāns, kura mērķis ir pēc iespējas drīz izbeigt Eiropas Savienības atkarību no fosilo degvielu importa no Krievijas. Tālab dialogā ar dalībvalstīm tiek apzināti piemērotākie projekti, investīcijas un reformas valstu, reģionālā un ES līmenī. Šo pasākumu mērķis ir samazināt vispārējo atkarību no fosilajām degvielām un pārorientēt fosilo degvielu importu prom no Krievijas.

(25) Horvātija ir apņēmusies līdz 2033. gadam pakāpeniski pārtraukt ogļu izmantošanu elektroenerģijas ražošanā. Horvātija 2020. gadā sasniedza 28 % atjaunīgo energoresursu enerģijas īpatsvaru enerģijas bruto galapatēriņā, pārsniedzot savu 20 % mērķi. Horvātijai jāpaātrina dekarbonizācijas centieni, tostarp rūpniecībā, jāsamazina atkarība no enerģijas importa no Krievijas un jāveic pasākumi, lai veicinātu integrāciju vienotajā tirgū. 2021. gadā Krievijas gāzes imports veidoja 22 % no kopējās dabasgāzes piegādes, savukārt 57 % tika importēti caur jauno sašķidrinātās dabasgāzes (*LNG*) termināli (kas darbojas kopš 2021. gada sākuma). Gāze un nafta veido attiecīgi 30,3 % un 33,7 % no Horvātijas energoresursu struktūras. Tiek ieteikts visas investīcijas jaunā gāzes infrastruktūrā un tīklos pēc iespējas veikt tā, lai nodrošinātu atbilstību nākotnes prasībām, sekmējot ilgtspēju ilgtermiņā, ko nākotnē nodrošinātu pārprofilēšana uz ilgtspējīgām degvielām.

Attiecībā uz atjaunīgas, drošas un cenas ziņā pieejamas enerģijas attīstīšanu ievērojams potenciāls ir vēja un saules enerģijas jomā, kas veido aptuveni 2,1 % no energoresursu struktūras (attiecīgi 13 % un 1 % no kopējās uzstādītās elektroenerģijas ražošanas jaudas), kā arī ģeotermālos enerģijas avotos. Galvenie aspekti, lai uzlabotu energosistēmas efektivitāti, piegādes drošību un tirgus integrāciju, ir šādi: racionalizēt atļauju piešķiršanas procedūras attiecībā uz atjaunīgajiem energoresursiem, atbalstīt energokopienu attīstību un jau agrīnā posmā veikt investīcijas atjaunīgajos energoresursos, tostarp mājsaimniecību un maza mēroga sistēmās.

---

[21] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.).

Lai atbalstītu zaļo pārkārtošanos, būs vajadzīgi turpmāki elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu uzlabojumi, savukārt investīcijas elektroenerģijas uzkrāšanā būs svarīgas tādas energosistēmas pārvaldībā, kurā ir liels atjaunīgo energoresursu īpatsvars. Uzlabojumi ir vajadzīgi arī siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē, jo īpaši, pārejot no centralizētām un individuālām siltumapgādes sistēmām, kuru pamatā ir fosilā degviela, uz atjaunīgiem energoresursiem (tieši vai ar elektroenerģijas ražošanas starpniecību).

(26) Attiecībā uz energoefektivitāti ir vajadzīgi pasākumi, lai pastiprinātu ēku fonda renovāciju, energoefektīvu mājokļu, jo īpaši sociālo mājokļu, pieejamību un gāzes un naftas katlu aizstāšanu ar siltumsūkņiem un citiem efektīvākiem un videi nekaitīgākiem risinājumiem. Turklāt ir jārīkojas aktīvāk, lai samazinātu Horvātijas transporta nozares atkarību no naftas, jo īpaši palielinot sabiedriskā transporta izmantošanu un turpinot to padarīt videi nekaitīgāku, izmantojot inteliģentās transporta sistēmas, izvēršot elektriskās un ūdeņraža uzlādes stacijas un šādu transportu plašākā mērogā, ieguldot mobilitātes infrastruktūrā un palielinot bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu izmantošanu. Lai Horvātija atbilstu "Gatavi mērķrādītājam 55 %" mērķiem, būs vēl vairāk jāpalielina ieceru vērienīgums siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai un atjaunīgo energoresursu enerģijas un energoefektivitātes rādītāju paaugstināšanai.

(27) Paātrināta pārkārtošanās uz klimatneitralitāti un atteikšanās no fosilajām degvielām vairākās nozarēs radīs ievērojamas pārstrukturēšanas izmaksas, taču, lai mazinātu pārkārtošanās sociālekonomisko ietekmi vissmagāk skartajos reģionos, Horvātija var kohēzijas politikas ietvaros izmantot Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu. Turklāt, lai uzlabotu nodarbinātības iespējas un stiprinātu sociālo kohēziju, Horvātija var izmantot Eiropas Sociālo fondu Plus.

(28) Padome ir izskatījusi 2022. gada konverģences programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums[22] ir atspoguļots 1. ieteikumā.

(29) 2020. gada 10. jūlijā Horvātijas kuna tika iekļauta Eiropas Valūtas kursa mehānismā II (VKM II), tādējādi sagatavojoties euro ieviešanas procesam. Lai saglabātu ekonomikas un finanšu stabilitāti un sasniegtu augstu ilgtspējīgas ekonomiskās konverģences līmeni, Horvātijas iestādes ir apņēmušās īstenot konkrētus politikas pasākumus nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas, darījumdarbības vides, publiskā sektora pārvaldības un tiesu varas jomā. Horvātijas progress euro ieviešanas prasību izpildē tiks novērtēts Eiropas Komisijas un Eiropas Centrālās bankas 2022. gada konverģences ziņojumos,

AR ŠO IESAKA Horvātijai 2022. un 2023. gadā rīkoties šādi.

1. Nodrošināt, ka 2023. gadā valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugums atbilst kopumā neitrālai politikas nostājai, ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret energocenu kāpumu visneaizsargātākajām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Palielināt publiskās investīcijas, kas sekmēs zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, tostarp izmantojot ANM, *RePowerEU* un citus ES fondus. Laikposmā pēc 2023. gada īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli.

[22] Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

2. Turpināt atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu, ievērojot Padomes 2021. gada 20. jūlija īstenošanas lēmumā iekļautos atskaites punktus un mērķrādītājus. Iesniegt 2021.–2027. gada kohēzijas politikas plānošanas dokumentus, lai būtu iespējams noslēgt sarunas ar Komisiju un sākt to īstenošanu.

3. Dažādot fosilās degvielas importu un samazināt vispārējo atkarību no fosilās degvielas. Paātrināt atjaunīgo energoresursu izmantošanu, īpašu uzmanību pievēršot vēja, saules un ģeotermālajiem avotiem, tostarp izmantojot atjaunīgās enerģijas ražošanu mazā mērogā un attīstot energokopienas, galvenokārt racionalizējot administratīvo atļauju un atļauju piešķiršanas procedūras. Turpināt modernizēt elektroenerģijas pārvades un sadales tīklus un ieguldīt elektroenerģijas uzkrāšanā. Pastiprināt rīcību, lai samazinātu enerģijas pieprasījumu, uzlabojot energoefektivitāti, galvenokārt dzīvojamajās ēkās, un lai samazinātu atkarību no fosilās degvielas apkures un transporta nozarē.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs